

МОТИВИ

към проект на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 17 от 7.07.2004 г. за документите, които са необходими за издаване на разрешение за преобразуване на пенсионноосигурително дружество и на фонд за допълнително пенсионно осигуряване и за изискванията към плановете по чл. 327, ал. 1, т. 3 и чл. 336, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване

Причини, които налагат приемането:

Със Закона за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (ДВ, бр. 27 от 2026 г.) са извършени съществени промени, свързани с дейността на пенсионноосигурителните дружества. Въведен е нов модел за управление на средствата на осигурените лица в универсалните пенсионни фондове и във фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване в подфондове с различен инвестиционен профил. Във връзка с това са развити изискванията към инвестициите на пенсионните фондове и подфондовете в тях и с цел защита на интересите на осигурените лица е предвидено предварително представяне на план за структуриране на портфейлите на подфондовете от пенсионноосигурителните дружества пред Комисията за финансов надзор (Комисията) с определено от нея съдържание. Засилени са изискванията и в редица други области, в т.ч. капитала на пенсионноосигурителните дружества, изплащането на средства и дейността по осигурително посредничество. Настъпилите промени на законово ниво обуславят цялостно адаптиране на подзаконовата нормативна уредба и в частност на информацията, представяна пред Комисията за целите на административните производства по издаване на разрешение за преобразуване и доброволно прекратяване на пенсионноосигурителните дружества и на текущия надзор върху структурирането на портфейлите.

С наредбата се предвидени промени и в следните наредби на Комисията:

- Наредба № 15 от 5.05.2004 г. за воденето и съхраняването на регистрите от Комисията за финансов надзор и за подлежащите на вписване обстоятелства (Наредба № 15);
- Наредба № 47 от 11.07.2012 г. за изискванията към информационните системи на пенсионноосигурителните дружества (Наредба № 47);
- Наредба № 48 от 20.03.2013 г. за изискванията към възнагражденията (Наредба № 48);
- Наредба № 62 от 30.10.2018 г. за реда за съхраняване, използване и унищожаване от пенсионноосигурителните дружества на документите и данните, свързани с дейността по допълнително пенсионно осигуряване (Наредба № 62).

Цели, които се поставят с приемането на наредбата:

Проектът на наредба има за цел да приведе документите, представяни пред Комисията в производствата по издаване на разрешение за преобразуване и доброволно прекратяване на пенсионноосигурителни дружества, в съответствие с настъпилите промени в Кодекса за социално осигуряване и в други подзаконовни нормативни актове, включително

тези, уреждащи документите по други производства пред административния орган и отчетността за надзорни цели, както и да въведе образец на план за структуриране на портфейлите на подфондовете.

Други изменения:

Предложените промени в Наредба № 15 имат за цел осъвременяване на информацията във водените от Комисията регистри на дружествата за допълнително социално осигуряване и управляваните от тях фондове и на осигурителните посредници с информация за подфондовете във фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и с данни за положените изпити и за основанията за прекратяването на договора за осигурително посредничество, съответно оттеглянето на упълномощаването от осигурителен посредник-юридическо лице.

Предложените промени в Наредба № 47 са насочени към съобразяването на водените от пенсионноосигурителните дружества регистри с въвеждането на подфондовете и с промени в други подзаконовни нормативни актове на Комисията, касаещи заявленията за участие и за прехвърляне на средства и изплащането на средства от фондовете за извършване на плащания.

Предложените промени в Наредба № 48 целят отчитане на рисковия профил на подфондовете при определяне на възнагражденията на лицата, работещи по договор за пенсионноосигурителното дружество.

Предложените промени в Наредба № 62 имат за цел уреждане на срока за съхраняване на докладите и отчетите на лицата, осъществяващи функцията по управление на инвестициите, както и постигане на съответствие с промени в други подзаконовни нормативни актове.

Очаквани резултати от прилагането:

С проекта на наредба ще се осигури предоставянето на детайлна и актуална информация на Комисията в рамките на производствата по издаване на разрешение за преобразуване и за доброволно прекратяване на пенсионноосигурителни дружества, както и на необходимата информация за целите на текущия надзор, свързан със структурирането на портфейлите на подфондовете в универсалните пенсионни фондове и фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

В резултат от промените в Наредба № 15 посочените по-горе регистри ще съдържат актуална информация за подфондовете в съответните пенсионни фондове, както и данни за положените от осигурителните посредници изпити и основанията за прекратяване на правоотношенията с тях. Това ще допринесе за повишаване на прозрачността, проследимостта и качеството на информацията, необходима за осъществяване на ефективен надзор върху дейността на пенсионноосигурителните дружества, както и повишаване защитата на осигурените лица.

Промените в Наредба № 47 ще обезпечат воденето на регистри от пенсионноосигурителните дружества в съответствие с въвеждането на подфондовете и

промените в процедурите по избор на фонд и прехвърляне на средства. По този начин ще се осигури коректно отразяване на обстоятелствата и движенията по индивидуалните партии на осигурените лица и ще се създадат предпоставки за по-ефективно административно обслужване и надзорен контрол.

В резултат от промените в Наредба № 48 при определяне на възнагражденията на своите служители пенсионноосигурителните дружества ще отчитат и рисковия профил на подфондовете в съответните пенсионни фондове. Това ще допринесе за по-доброто съгласуване на политиките по възнагражденията с принципите на разумното и ефективно управление на риска, като същевременно ще ограничи стимулите за поемане на прекомерен риск за сметка на интересите на осигурените лица.

С измененията в Наредба № 62 ще бъде осигурено съхраняване на докладите и отчетите на лицата, осъществяващи функцията по управление на инвестициите, за достатъчен срок за целите на вътрешния контрол и държавния надзор върху дейността по допълнително пенсионно осигуряване. По този начин ще се създадат условия за по-ефективно проследяване и оценка на инвестиционните решения, както и за проверка на съответствието на дейността с приложимите нормативни изисквания и вътрешни правила на пенсионноосигурителните дружества.

Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Прилагането на проекта на наредба не е свързано с допълнителни разходи за пенсионноосигурителните дружества извън тези, произтичащи от настъпилите промени на законово ниво.

Проектът на наредба налага извършване на допълнителни разходи от страна на Комисията, обусловени от необходимостта за адаптиране и надграждане на Единната информационна система с оглед привеждането ѝ в съответствие с предвидените нормативни промени. Тези разходи са необходими за внедряването в системата на новите и изменените образци – приложения към Наредба № 17, както и за отразяване на промените в регистрите на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване, управляваните от тях фондове и осигурителните посредници. Също така ще бъде необходимо преработване и оптимизиране на съществуващи функционалности на системата, включително на процесите по събиране, обработване, съхраняване и визуализиране на информация, така че да бъде осигурено пълно съответствие с новите регулаторни изисквания. Предвидените промени ще позволят ефективно администриране на данните, поддържане на актуална и надеждна информация за целите на надзорната дейност и се очаква извършването на тези дейности да допринесе за подобряване на качеството на събираната и обработвана информация и създаване на условия за по-ефективно упражняване на надзорните правомощия в областта на допълнителното пенсионно осигуряване.

Спазването на нормативните изисквания ще се контролира в зависимост от техния предмет в рамките на производствата по издаване на разрешение за преобразуване и доброволно прекратяване на пенсионноосигурително дружество или на текущия надзор над дейността по допълнително пенсионно осигуряване.

Анализ на съответствието с правото на Европейския съюз:

Проектът е разработен в съответствие с общите принципи на правото на Европейския съюз, установени в чл. 5 от Договора за Европейския съюз, включително принципите на субсидиарност и пропорционалност. Предвидените разпоредби не въвеждат дискриминационни мерки, не създават необосновани пречки пред свободното движение на капитали или услуги и не натоварват административно субектите над необходимото за постигане на целите на акта. С това се гарантира правната сигурност и стабилност на подзаконовата уредба в контекста на членството на Република България в Европейския съюз.

Материята, предмет на регулиране с настоящия проект, попада в обхвата на националната компетентност и не е пряко уредена от правото на Европейския съюз в областта на финансовия надзор.

Проектът на наредба е в съответствие с правото на Европейския съюз и не съдържа разпоредби, които представляват мерки за осигуряване прилагане на акт на правото на Европейския съюз или които транспонират изисквания на такъв акт, поради което не е приложена справка за съответствието му.

На основание чл. 6 от Правилата за нормативна дейност на Комисията за финансов надзор проектът на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 17 от 7.07.2004 г. за документите, които са необходими за издаване на разрешение за преобразуване на пенсионноосигурително дружество и на фонд за допълнително пенсионно осигуряване и за изискванията към плановете по чл. 327, ал. 1, т. 3 и чл. 336, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване, заедно с мотивите, се публикува на интернет страницата на Комисията за финансов надзор, като срокът за предложения и становища е 14-дневен, т.е. до 24 юли 2026 г. включително. Срокът е съобразен с необходимото време за обсъждане на постъпилите предложения и бележки в хода на общественото обсъждане, както и приключването на процедурата по приемане на подзаконовия нормативен акт, включително и неговото обнародване в „Държавен вестник“, до края на месец юли 2026 г. и осигуряване на достатъчно време за съобразяване на дейността на пенсионноосигурителните дружества с предвидените промени.